

Rolnummer : 27

Nummer van de administratieve afsluiting: 3.224.680 A1 van 4 oktober 2006

ARREST

De Belgische Staat, Federale Overheidsdienst Justitie, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie, met kabinet aan,
hebbende als raadsman Meester

TEGEN

De heer, in zijn hoedanigheid van gewone rekenplichtige der waren en gelden,
hebbende als raadsman

NA BERAAD WIJST HET REKENHOF VOLGEND ARREST

Gelet op de elementen van de procedure, inzonderheid:

- De dagvaarding van 17 september 2007, op 20 september 2007 neergelegd op de griffie van het Rekenhof en het dossier ter staving door eiser neergelegd op 25 september 2007;
- De memories van de eiser, zoals neergelegd op de griffie met brieven van 22 november 2007 en 5 januari 2008, evenals de bijkomende stukken door eiser neergelegd met brief van 22 november 2007;
- De memories van verweerder, zoals neergelegd op de griffie met faxen van 5 november 2007, 21 december 2007 en 22 januari 2008 en met brieven van 31 oktober 2007, 21 december 2007 en 22 januari 2008, evenals de bijkomende stukken zoals neergelegd ter zitting van 29 januari 2008;

Gehoord de partijen in openbare zittingen van 4 oktober 2007 en 29 januari 2008;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt de heer te veroordelen tot het betalen aan de Belgische Staat van de som van 2.121,15 euro, vermeerderd met vergoedende intresten gelijk aan de wettelijke intresten sedert 5 januari 2005, en moratoire en gerechtelijke intresten, telkens gelijk aan de wettelijke intresten;

Overwegende dat de vordering er tevens toe strekt de heer te veroordelen tot de betaling van de kosten van het geding, inbegrepen de kosten van de dagvaarding en de rechtsplegingsvergoeding, zoals bepaald bij artikel 1022 e.v. van het gerechtelijk wetboek, onder voorbehoud van de aanpassing van deze bedragen na de inwerkingtreding van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat;

- I. Voor wat betreft de toepassing van de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken

Overwegende dat verweerder opmerkt dat een aantal stukken door eiser neergelegd ter staving van de vordering, in strijd zijn met de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik der talen in bestuurszaken (hierna taalwet bestuurszaken);

dat volgens verweerder de taalwet bestuurszaken van toepassing is niet alleen in de communicatie overheid-burger, maar ook voor de interne overheidscommunicatie;

dat de zaak overeenkomstig artikel 17, § 1, van de taalwet bestuurszaken gelocaliseerd is in het Nederlandstalig taalgebied en bijgevolg de taal van het gebied van toepassing is;

dat meer bepaald verweerder vaststelt dat het inspectieverslag d.d. 7 januari 2003 van de heer (farde 1, stuk 6 van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging) Franstalig is, terwijl volgens verweerder een inspectieverslag in het kader van een Nederlandstalige procedure aangaande feiten gepleegd in de Nederlandstalige gemeente aangaande Nederlandstalige betrokkenen, overeenkomstig de taalwet bestuurszaken, in het Nederlands moet zijn opgesteld;

dat verweerder bovendien vaststelt dat het Nederlandstalige proces-verbaal van kastoestand d.d. 6 januari 2003 (farde 1, stuk 3 van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging) ondertekend is door een ambtenaar die volgens eiser tot de Franse taalrol behoort, en bijgevolg strijdig is met de taalwet bestuurszaken;

dat verweerder stelt dat het Nederlandstalig proces-verbaal van vaststelling van tekort, dat niet is gedateerd (farde 1, stuk 2 van het ter griffie neergelegde dossier) eveneens strijdig is

met de taalwet bestuurszaken aangezien het gebaseerd is op het bovenvernoemde proces-verbaal van kastoestand d.d. 6 januari 2003;

dat verweerder bijgevolg stelt dat de vernoemde stukken nietig zijn overeenkomstig artikel 58 van de taalwet bestuurszaken;

Overwegende dat volgens verweerder het onderzoek en de beslissing tot terugvordering gebaseerd zijn op het inspectieverslag, het proces-verbaal van kastoestand en het proces-verbaal van vaststelling van tekort, dat de beslissing niet is gesteund op het strafdossier, en dat het onderzoek en de beslissing dan ook minstens onwettig en zelfs nietig zijn;

Overwegende dat volgens eiser de taalwet bestuurszaken betrekking heeft op het taalgebruik van de administratieve overheden met privé-personen, rechtspersonen en met het publiek in het algemeen;

dat eiser dan ook betwist dat de taalwet bestuurszaken toepasselijk is op het inspectieverslag d.d. 7 januari 2003 van de heer, aangezien de betrokken nota een interne mededeling binnen de betrokken administratie is;

Overwegende dat volgens eiser bovendien, overeenkomstig artikel 39,§1, van de taalwet bestuurszaken, het taalgebruik in een binnendienst van een centrale dienst gevestigd in Brussel, is geregeld overeenkomstig artikel 17 "met dien verstande dat de taalrol bepalend is voor het behandelen van de zaken vermeld onder A, 5° en 6°, en B, 1° en 3°";

dat de heer volgens eiser tot de Franse taalrol behoort en zijn nota opstelde als ambtenaar werkzaam op een centrale dienst met als werkring het ganse land en gevestigd in Brussel-Hoofdstad;

dat bijgevolg voor de interne communicatie aan zijn meerderen de heer het Frans kon gebruiken;

dat minstens één van de talen kon worden gebruikt die zijn toegestaan in de gemeente waar de dienst is gevestigd, nl. Brussel-Hoofdstad: dit is het Nederlands en het Frans;
dat bijgevolg de taalwet bestuurszaken *in casu* niet is overtreden;

Overwegende dat eiser vervolgt dat de sanctie, bepaald in artikel 58 van geciteerde wet, enkel kan worden toegepast ten aanzien van administratieve handelingen en verordeningen;

dat volgens eiser onder administratieve handelingen dient te worden verstaan de administratieve rechtshandeling, nl. een handeling die rechtsgevolgen teweeg brengt;
dat het verslag van 7 januari 2003 een louter intern informatief document is dat op zich niet de basis vormt voor enige vervolging of enige verdere stap die door de administratie zou worden gezet;

dat bijgevolg de sanctie vermeld in vermeld artikel 58 niet kan worden toegepast;

Overwegende dat eiser tenslotte stelt dat de eventuele nietigheid, *quod non*, van het betrokken document niet kan leiden tot de nietigheid van de administratieve afsluiting A1 en de vaststelling van het tekort;

dat het Hof namelijk zal vaststellen dat de vordering niet alleen is gebaseerd op dit verslag, doch wel en voornamelijk op de eigen vaststellingen van de Raadsheren van het Rekenhof, enerzijds, en de feitelijke vaststellingen in het geseponeerd strafdossier, anderzijds;

dat zelfs al zou het bewuste verslag moeten worden nietig verklaard, *quod non*, het vaststaat dat het nietig verklaarde document geen enkel gevolg heeft voor de thans gestelde vordering;

dat de vaststelling van de juiste omstandigheden waarin de geldsommen door verweerder werden bewaard, gedetailleerd is beschreven in het strafdossier;

dat derhalve de exceptie van nietigheid die verweerder opwerpt, ongegrond is;

Overwegende dat voor de toepassing van de taalwet bestuurszaken de federale overheidsdienst Justitie wordt beschouwd als een centrale dienst waarvan de werking het hele land bestrijkt, en het Directoraat-generaal Uitvoering van straffen en maatregelen als een binnendienst van de Fod Justitie;

dat overeenkomstig artikel 39, § 1, met verwijzing naar artikel 17, § 1, van de taalwet bestuurszaken, de centrale diensten in hun binnendiensten voor een zaak gelocaliseerd of localiseerbaar in het Nederlands taalgebied, het Nederlands dienen te gebruiken;

Overwegende dat het inspectieverslag d.d. 7 januari 2003 van de heer over de diefstal van gelden in weliswaar een intern verslag is maar een zaak betreft die in het Nederlandse taalgebied is gelocaliseerd;

dat overeenkomstig geciteerde wettelijke bepalingen vermeld inspectieverslag in het Nederlands diende te zijn opgesteld;

Overwegende dat het proces-verbaal tot vaststelling van het tekort van de heer, niet gedateerd, onder punt II a) *expressis verbis* verwijst naar het bewuste Franstalige verslag van de heer, dat het inspectieverslag als bijlage onontbeerlijk is om de juiste draagwijdte van het proces-verbaal te bepalen, en deze bijlage in strijd is met de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, dat bijgevolg het proces-verbaal tot vaststelling van het tekort in strijd is met de taalwet bestuurszaken;

Overwegende dat het proces-verbaal van kastoestand d.d. 6 januari 2003 in het Nederlands is gesteld en werd ondertekend door verweerder en door de heer; dat de heer volgens eiser tot de Franse taalrol behoort en werkzaam is op een dienst waarvan de werkkring zich uitstrekt tot het ganse land; dat de taalwet bestuurszaken niet verbiedt dat vermeld Nederlandstalig proces-verbaal van kastoestand wordt ondertekend door een ambtenaar van de Franse taalrol wiens werkkring het hele land betreft;

Overwegende dat het Rekenhof overeenkomstig artikel 58 van de taalwet bestuurszaken niet bevoegd is de nietigheid van het inspectieverslag d.d. 7 januari 2003 en het proces-verbaal van vaststelling van tekort, niet gedateerd, vast te stellen;

dat het Rekenhof het inspectieverslag en het proces-verbaal van vaststelling van tekort wegens strijdigheid met de taalwet bestuurszaken wel buiten beschouwing moet laten voor een onderzoek ten gronde van de vordering overeenkomstig artikel 159 van de grondwet;

dat, naast vermeld inspectieverslag en proces-verbaal van vaststelling van tekort, ook andere stukken ter staving van de vordering aan het Rekenhof werden vorgelegd; dat het Rekenhof aan de hand van deze stukken de gegrondheid van de vordering zal onderzoeken;

II. Verjaring en overschrijding van de redelijke termijn

Overwegende dat verweerder vaststelt dat de feiten dateren van januari 2003 en pas 4 jaar en 8 maanden later een dagvaarding wordt uitgestuurd, dat er bijgevolg sprake is van verjaring, minstens van overschrijding van de redelijke termijn;

Overwegende volgens eiser dat verweerder nalaat de rechtsgrond van zijn bewering te verduidelijken;

Dat het begrip "redelijke termijn" zoals het wordt gehanteerd in strafrecht in deze zaak geen toepassing vindt;

Dat het wachten van de eisende partij om de vordering in te stellen het recht van de eiser om de vordering in te stellen, niet verwerkt;

Dat de vordering niet vroeger kon worden ingesteld vermits het Rekenhof de administratieve afsluiting van de rekening heeft uitgevoerd op 6 september 2006 en de verweerder vervolgens in gebreke werd gesteld tot betaling van het tekort op 11 juni 2007, waarna de vordering werd ingesteld;

Overwegende dat een rekenplichtige overeenkomstig artikel 8, laatste lid, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof vijf jaar na het neerleggen van zijn ambt definitief kwijting bekomt indien binnen die termijn geen arrest tot veroordeling werd gewezen;

Dat op basis van het attest van tewerkstelling van verweerder (farde I, stuk 4 van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging) kan worden vastgesteld dat deze wettelijk bepaalde termijn nog niet is verstreken;

Overwegende dat de periode voor de berekening van de redelijke termijn in burgerlijke zaken in regel een aanvang neemt op het ogenblik dat een geschil bij een rechtscollège aanhangig wordt gemaakt;

Dat verweerder voor het Rekenhof werd gedagvaard op 17 september 2007, dat de zaak een eerste keer voorkwam op 4 oktober 2007 en ten gronde werd behandeld op 29 januari 2008, dat in deze zaak minder dan 6 maanden na de dagvaarding een arrest wordt uitgesproken en dat bijgevolg de redelijke termijn niet is overschreden;

III. Vordering in hoofdsom

Overwegende dat de vordering ertoe strekt de heer te veroordelen tot het betalen aan de Belgische Staat van de hoofdsom van 2.121,15 euro;

Overwegende dat het Rekenhof met administratieve afsluiting 3.224.680 A1 van 4 oktober 2006 (farde I, stuk 1 van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging) een tekort van 2.121,15 euro heeft vastgesteld in de rekening afgelegd door verweerder in hoedanigheid van rekenplichtige van, over de periode van 1 januari 2003 tot 6 januari 2003;

dat dit tekort van 2.121,15 euro eveneens blijkt uit de tekortrekening die aan het Rekenhof werd voorgelegd door verweerder (farde I, stuk 1), evenals uit het proces-verbaal van kastoestand op 6 januari 2003 (farde I, stuk 3); dat bestaan noch bedrag van het tekort door verweerder worden betwist;

Overwegende dat uit de neergelegde stukken blijkt dat het tekort in de nacht van 4 op 5 januari 2003 is ontstaan tengevolge van een diefstal van contante gelden in de griffie en de boekhouding bij; dat meer bepaald uit het geseponeerd strafdossier (farde II van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging) blijkt dat in de bewuste nacht een dief of dieven een ruit van het griffiegebouw waarin het bureau van verweerder zich bevindt, hebben stukgeslagen, binnengeklommen zijn in de griffie, en twee bureaus, waaronder dat van verweerder, hebben geopend en doorzocht. Uit het bureau van verweerder werden een geldkoffertje en een sigarenkist meegenomen;

Overwegende dat artikel 67 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit bepaalt dat geen ontvanger, kashouder, bewaarder of welke aangestelde ook met het beheer van rijks gelden belast, decharge kan krijgen wegens diefstal van gelden, tenzij bewezen wordt dat zulks wegens overmacht geschied is, en dat de door de verordeningen opgelegde voorzorgen genomen zijn;

Overwegende dat volgens eiser de diefstal werd vergemakkelijkt door de nalatigheid van de verweerder om de contante gelden niet op te bergen in een kluis maar in een sigarenkistje in zijn bureau; dat een diefstal uit een bureaulade, ook al zou deze afgesloten zijn, veel gemakkelijker is dan uit een kluis;

dat verweerder volgens eiser buitengewone maatregelen had moeten nemen en de geldsommen minstens opbergen in de kluis, omdat het contante bedrag in zijn bezit uitzonderlijk hoog was en veel groter dan gewoonlijk;

Dat het tekort dan ook geen resultaat van overmacht was doch wel van een diefstal die werd vergemakkelijkt door de nalatigheid en onvoorzichtigheid van verweerder;

Overwegende dat verweerder stelt dat cash geld niet in een sigarenkistje maar in een afgesloten geldkoffertje in een afgesloten lade van zijn bureau werd bewaard, wat de gebruikelijke werkwijze was, die werd toegestaan door de inspectie en gekend was bij de directie;

dat verweerder ontkent dat er op het ogenblik van de feiten een uitzonderlijk hoge hoeveelheid cash geld aanwezig was en dat het daarentegen courante praktijk was dat een cash geldbedrag tussen de 500 en 2.500 euro aanwezig was;

dat volgens verweerder het pijnpunt niet ligt in het feit dat het geld niet in een kluis was opgeborgen aangezien het mogelijk was dat derden zonder veel problemen konden inbreken in een bewaakte penitentiaire instelling;

dat bijgevolg verweerder stelt dat hem geen nalatigheid of onvoorzichtigheid kan worden verweten en dat er in zijn hoofdte overmacht was;

Overwegende dat verweerder een kluis in zijn kantoor ter beschikking was gesteld, zoals verweerder overigens ter zitting van 29 januari 2008 heeft bevestigd,

dat van verweerder kan worden verwacht de aanwezige cash gelden minstens bij het beëindigen van zijn dagtaak in deze kluis op te bergen,

dat bovendien uit een brief van 14 maart 2005 aan verweerder blijkt dat het geld in de brandkast moest worden opgeborgen (farde I, stuk 8 van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging),

dat uit verklaringen van de verweerder zelf blijkt dat de bij diefstal onvreemde gelden waren opgeborgen in een geldkoffertje in een lade van zijn bureau en dat verweerder de hem beschikbaar gestelde kluis niet heeft gebruikt,

dat verweerder bijgevolg niet kan aantonen alle nodige voorzorgsmaatregelen te hebben genomen om de diefstal te voorkomen;

Overwegende bijgevolg dat geen overmacht kan worden weerhouden in hoofde van verweerder voor het tekort van 2.121,15 euro;

Overwegende dat het Rekenhof overeenkomstig artikel 8, achtste lid van zijn inrichtingswet een rekenplichtige, met inachtneming van de omstandigheden eigen aan het geval en meer bepaald van de mate waarin de rekenplichtige in zijn verplichtingen is tekortgeschoten, ook kan veroordelen tot het slechts terugbetalen van een gedeelte van het tekort;

Overwegende dat eiser in zijn memorie, neergelegd ter griffie op 8 januari 2008, niet betwist dat een bedrag tussen de 500 en 2.500 euro noodzakelijk was voor de dagelijks uit te voeren verrichtingen; dat bijgevolg kan worden vastgesteld dat het door de diefstal onvreemde bedrag niet uitzonderlijk hoog of hoger dan gewoonlijk was;

Overwegende dat een open strafinstelling is en niet kan worden beschouwd als een zwaar bewaakte instelling, zoals blijkt uit de brochure over het centrum (farde I, stuk 12 van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging), dat uit het geseponeerd strafdossier (farde II van het ter griffie neergelegde dossier van rechtspleging) wel blijkt dat de instelling permanent wordt bewaakt en dat ook 's nachts twee bewaarders instaan voor de bewaking van de instelling;

IV. Voor wat betreft de vordering van intresten

Overwegende dat de vordering ertoe strekt de heer te veroordelen tot het betalen aan de Belgische Staat van de som van 2.121,15 euro, vermeerderd met vergoedende intresten gelijk aan de wettelijke intresten sedert 5 januari 2005, en moratoire en gerechtelijke intresten, telkens gelijk aan de wettelijke intresten;

Overwegende dat op grond van het neergelegde dossier niet kan worden vastgesteld dat verweerder ervan werd verdacht zelf de gelden te hebben onvreemd en voor eigen gebruik zou hebben besteed;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 1996 van het Burgerlijk Wetboek, de lasthebber slechts intrest verschuldigd is over de geldsommen die hij voor zijn eigen gebruik heeft besteed;

V. Voor wat betreft de gerechtskosten

Overwegende dat eiser, overwegende het gevorderde bedrag aan hoofdsom en intresten, en gelet op de aard van de zaak, het uitzonderlijk karakter ervan wat tot bijzondere studie noopt en bijgevolg de complexiteit van de zaak bevordert, een rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 800 euro vraagt;

Overwegende dat verweerder, gelet op de bijzondere studie die nodig was in dit dossier alsmede de uitgebreide conclusie en argumentaties, een rechtsplegingsvergoeding van 1.500 euro vraagt;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 1022, tweede lid, van het gerechtelijk wetboek en het koninklijk besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het gerechtelijk wetboek (...) het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voor onderhavig geschil 650 euro bedraagt; Dat beide partijen overeenkomstig artikel 1022, derde lid, een verhoging van de gevorderde rechtsplegingsvergoeding vragen door te wijzen op de complexiteit van de zaak;

Overwegende dat de complexiteit in onderhavige zaak op grond waarvan een verhoging van de rechtsplegingsvergoeding wordt gevraagd, door partijen niet wordt aangetoond;

Dat voor het overige de feitelijke gegevens van onderhavige zaak beperkt waren;

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

Gelet op artikel 180 van de grondwet;

Gelet op de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, zoals gewijzigd door de wet van 3 april 1995;

Gelet op artikel 67 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit;

Rechtsprekend op tegenspraak in Nederlandse kamer;

VERKLAART de vordering van de Belgische Staat ontvankelijk en gegrond in de hiernavolgende mate;

Veroordeelt de heer tot het betalen aan de Belgische Staat van de som van 900 euro;

Wijst de vordering in hoofdsom en intresten voor het overige af;

Legt de kosten van de dagvaarding ten laste van verweerder en veroordeelt hem tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding van 650 euro.

Aldus uitgesproken in openbare zitting van 4 maart 2008 van de Nederlandse Kamer van het Rekenhof,